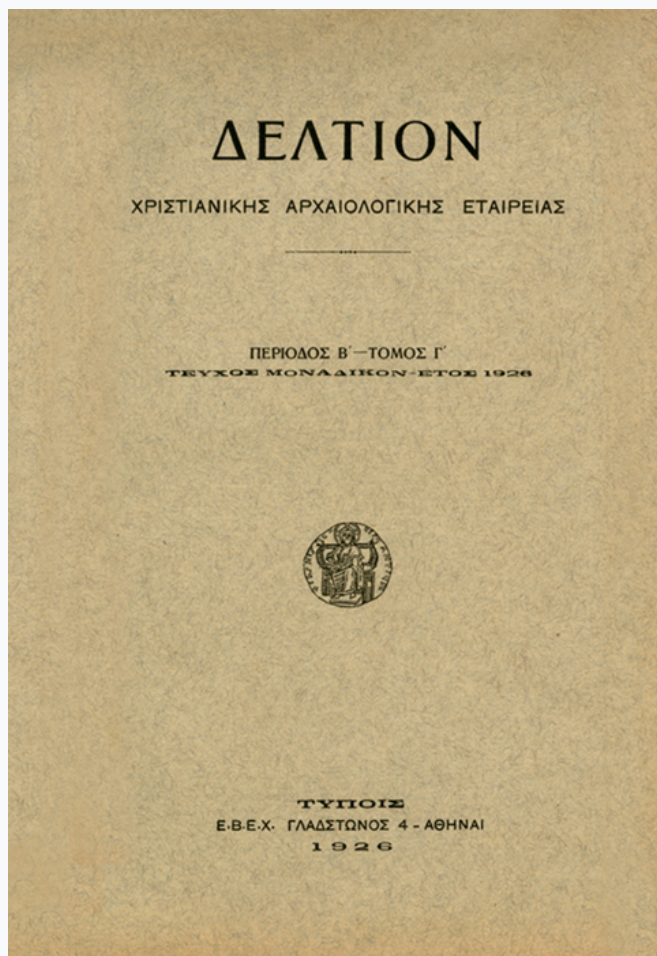

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3, Αρ. 1-2 (1926)

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1926), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β'

Ευάγγελος Στράτης

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

doi: [10.12681/dchae.1326](https://doi.org/10.12681/dchae.1326)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Α. (2013). Ευάγγελος Στράτης. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3(1-2), 94–96. <https://doi.org/10.12681/dchae.1326>

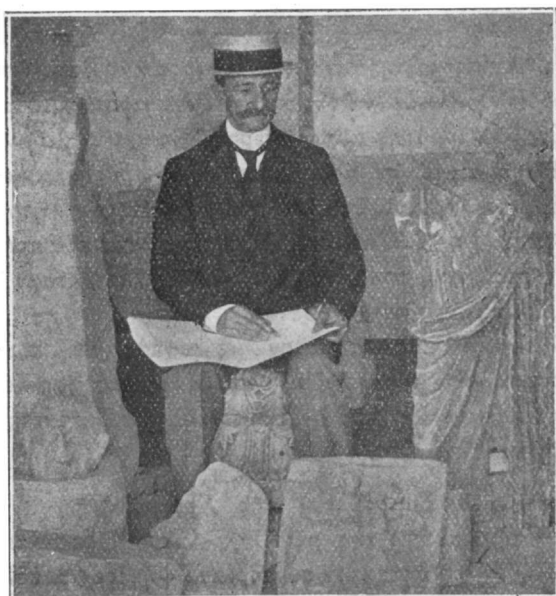
ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ευάγγελος Στράτης

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1926), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β' • Σελ. 94-96

ΑΘΗΝΑ 1926

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΡΑΤΗΣ

Δὲν εἶχε σχεδὸν ἐπτυπωθῆ ἡ πρώτη ἐν τῷ παρόντι «Δελτίῳ» διατριβὴ τοῦ πολυτίμου ἡμῶν συνεργάτου καὶ φίλου **Εὐγγέλου Στρατή-«Περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ τιμίου παρὰ τὰς Σέρρας Προδρόμου»** ὅτε ὡς κεραυνὸς ἐνέσχυφεν ἐκ τῆς ἰδιαίτερας αὐτοῦ πατρίδος τὸ θλιβερὸν τοῦ θανάτου του ἄγγελμα. Ὁ μεταστὰς γεννηθεὶς τῷ 1867 ἐν Ροδολείβει τοῦ Παγγαίου παιδίον ἔτι μετόκησε μετὰ τῶν γονέων του εἰς Σέρρας, ὅπου ἀπεπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Ἰω. Δέλλιον. Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν, εἶτα δὲ ἐν Σορβόνη τῶν Παρισίων, ὅπου ἤκουσε τὰ μαθήματα πλείστων ἐπιφανῶν φιλολόγων καὶ ἀρχαιολόγων. Ἐφωδιασμένος οὕτω καὶ τελείως κατηρτισμένος ἐπιστημονικῶς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐδίδαξεν ἐπὶ τινα ἔτη εἰς διαφόρους ἐκεῖ ἀνωτάτας Σχολὰς, εὐθὺς δὲ κατόπιν ἐν Γαλαζίῳ τῆς Ρουμανίας ἐπὶ τριετίαν. Ἐπανακάμφας μετὰ τοιαύτην μακρὰν ἀποδημίαν εἰς τὴν πάτριον Μακεδονικὴν γῆν διηύθυνεν ἐπὶ τετραετίαν τὸ τοῦ συμπαθοῦς Δοξάτου ἡμιγυμνάσιον, τέλος δ' ἐγκαταστάς ὀριστικῶς ἐν Σέρραις ἐδίδαξε καὶ εἶτα διηύθυνεν ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὄλην τὸ ἐν αὐταῖς ἀνώτατον Παρθεναγωγεῖον, τὸ ἐκ τοῦ ἴδρυτοῦ αὐτοῦ «Γρηγοριάς»,

ἐπικαλούμενον. Ἡ τελευταία αὕτη διδασκαλική δράσις τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς θέλει παραμείνει ἀλησμόνητος εἰς τὴν μνήμην μυριάδων Ἑλληνίδων, αἵτινες ἐδέχθησαν παρὰ τοῦ θερμοουργοῦ καὶ μεμουστωμένου Καθηγητοῦ τὰ ὕψιστα νάματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ φιλομουσίας, διότι ὁ Εὐάγγελος Στράτης δὲν ἦτο ξηρὸς τις διδάσκαλος, ἀλλ' ἐμπνευσμένος πατριώτης καὶ ἱεροφάντης. Ἡ δὲ διδασκαλία αὐτοῦ ἦτο ἀληθῆς μῦσις, ἐπέδρασε δ' εὐεργετικώτατα ἐπὶ τῆς ὅλης δυτικῆς Μακεδονίας, ἧς κέντρον πνευματικὸν ἦσαν αἱ Σέρραι. Πλὴν ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1913 πυρπόλησις τῆς πόλεως ταύτης καὶ εἶτα ἡ κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ἐπελθοῦσα ὡς λαίλαψ Βουλγαρικὴ κατάληψις τῆς Μακεδονικῆς γῆς μετὰ τῆς αἰχμαλωτίσεως ἀπειροπληθῶν Σερραίων καὶ ἄλλων Μακεδόνων συνέτριψαν τὴν οἰκογενειακὴν καὶ ψυχικὴν γαλήνην τοῦ εὐαισθητοῦ πατριώτου, διεσκόρπισε δὲ πάντα τὰ μέλη τοῦ οἴκου του, πολλὰ τῶν ὀπίλων, ὡς ὁ προσφιλέτης του υἱὸς Γεώργιος, ἤχθησαν εἰς ἐπαχθῆ καὶ ἐξευτελιστικὴν αἰχμαλωσίαν. Τέλος ἀνέτειλαν ἡμέραι φωτειναὶ πάλιν διὰ τὴν πατρίδα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, οὕτω δ' ὁ ὀρηρὸς ἐπιστήμων ἠδυνήθη νὰ συνεχίσῃ τὸ μέγα καὶ ἔθνικόν του ἔργον. Ἰδίως ὁ Εὐάγγελος Στράτης ἠσχολήθη τελευταία εἰδικῶς περὶ τὰς Βυζαντινὰς ἀρχαιότητας, ἐγένετο δ' ὁ εὐγλωττότατος τούτων διερμηνεὺς καὶ ἐξηγητῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀκοίμητος ἄμικτος ἀγρυπνος φρουρὸς των. Καθ' ἕκαστον θέρος διέτρεχεν οἰκειοφειλῶς καὶ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν ἀπὸ Σιδηροκάστρου μέχρις Ἀμφιπόλεως καὶ Δράμας χώραν ἀναζητῶν, ἐρευνῶν, καταμετρῶν, περιγράφων, ἔστιν ὅτε καὶ διασφύζων τὰ ἐν ταύτῃ ἀρχαῖα καὶ Χριστιανικὰ μνημεῖα. Περιφανῆ παραδείγματα ἔστισαν ὁ ἐν Σέρραις ὑπὸ τῶν Κομνηνῶν ἀνεγερθεὶς καὶ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τῷ 1913 ἐμψησθεὶς *Μητροπολιτικὸς τῶν Ἀγίων Θεοδώρων Ναὸς καὶ ἡ ἀκρόπολις Σερρών*, ἔνθα σώζονται εἰσέτι ἱκανὰ λείψανα τειχῶν καὶ πύργοι ἀπὸ τῶν χρόνων Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου.

Πλὴν δάσκαλος μοῖρα ἠθέλησεν ἵνα καὶ δι' αὐτῆς τῆς πολυτίμου ζωῆς του πληρώσῃ ὁ μουσοτραφῆς Μακεδὼν τὸν πρὸς τὰ πάτρια ἔρωτά του! Καὶ τοῦτο συνέβη τὸ παρελθὸν θέρος, ὁπότε ἐκδραμῶν εἰς τὰ περὶ τὸ Πηγαῖον χωρὶα ἐπέστρεψεν ἐκεῖθεν περιχαρῆς μὲν ὅτι ἀνεῦρε παρὰ τὸν ποταμὸν Ἀγγίτην τὰ ἐρείπια τῆς τῶν *Ἡδονῶν* πόλεως *Μυρκίνου* συντετριμμένος ὁμως σωματικῶς διότι ἔφερεν ἐκεῖθεν ἐντὸς τῶν σπλάγχων του θανατηφόρον νόσημα—καρκίνον—στομαχικόν! Τί δὲ τῆς τύχης εἰρωνεῖα! Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι ὄσοι στρατοὶ ξένοι—Περσικοί, Ἀθηναῖκοι καὶ ἄλλοι—ἀπεπειράθησαν νὰ καταλάβωσι τὴν Μύρ-

κινον, κακοὶ κακῶς ἀπώλοντο. Κρύπτει λοιπὸν στοιχεῖόν τι θανατηφόρον ἢ περίεργος αὐτῆ πόλις!

Ὅπωςδὴποτε ὁ αἰμίμηστος ἡμῶν φίλος καὶ συνεργάτης ἀπέθανε θῦμα τετιμημένον τῆς ἐπιστήμης, ὑπὲρ ἧς τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἀφιέρωσε, τσαυτὰ δὲ διὰ ταύτην ἀγαθὰ συνετέλεσεν.

Ἐκ τῶν πολυπληθῶν μελετῶν, διατριβῶν καὶ συγγραμμάτων τοῦ Εὐαγγέλου Στράτη μνημονεύω ὡς μόνον τῶν ἑξῆς. *Ἱστορία τῆς πόλεως Σερρών ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς* (1908), *Βιογραφία τοῦ Ἐμμανουὴλ Πασᾶ τοῦ Σερραίου*, ὅστις ἦτο πλουσιώτατος ἔμπορος θάμβακος, ἑταῖρος δὲ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ ἀρχιστράτηγος τῶν ἐν Χαλκιδικῇ ἐπαναστατῶν κατὰ τὸ 1821. Ὁ ἦρως οὗτος ἀπέθανε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὑδρᾷ, ἀφ' οὗ προσέφερε κάδους πλήρεις χρυσῶν νομισμάτων καὶ τέσσαρας υἱοὺς τοῦ ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας! (*).

Πρὸ διετίας δὲ ἐξέδωκεν ὁ Εὐάγγελος Στράτης πραγματεῖαν ὑπὸ τὸν τίτλον *Δράμα καὶ Δράβασκος*.

Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις διετέλεσεν ὁ αἰδιδίμος Εὐάγγελος Στράτης, οὗ ἡ εὐγενὴς ψυχὴ μετέστη εἰς Κύριον πρωτοῦ ἀκόμη συμπληρώσει πλείστας ἄλλας ἐργασίας καὶ σπουδαῖα ἐπιστημονικὰ ἔργα.

Γαῖαν ἔχοις ἐλαφρᾶν, πολὺκλαυστε καὶ πεφιλημένε φίλε! Ἡ πολὺτιμος ἐν ὧδε τῷ Δελτίῳ συνεργασία σου ἔσται ἐς αἰεὶ εὐσαναπλήρωτος!

ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

(*) Ἡ ἐγγονὴ τοῦ μεγάλου τούτου πατριώτου Χορὶκλεῖα Ἐμμ. Παπᾶ διαβίῳ ἐν μεγίστῃ πενίᾳ εἰς Ἀθήνας παρὰ τὴν ὁδὸν Μαυρομιχάλη. Εἶναι ἱερὸν καθῆκον τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλλην. Δημοκρατίας ν' ἀπονεύμωσι σύνταξιν εἰς τὴν ἀπόγονον ἀνδρὸς τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς πατ. ἰδὸς θυσιάσαντος.